

MERIALUESUUNNITTELUN VUOROVAIKUTUSSUUNNITELMA

27.9.2018

Tämä vuorovaikutussuunnitelma antaa yleiskuvan merialuesuunnittelusta, sen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista suunnittelun eri vaiheissa.

Löydät vastaukset seuraaviin kysymyksiin

- **Miksi merialuesuunnitelma tehdään ja mitä se on?**
- **Mihin merialuesuunnittelu perustuu?**
- **Mitä aluetta merialuesuunnitelma koskee?**
- **Mitä asioita merialuesuunnitelmassa käsitellään?**
- **Miten ja missä aikataulussa merialuesuunnitelmat laaditaan?**
- **Kuka laatii merialuesuunnitelman?**
- **Kuka voi vaikuttaa merialuesuunnitelman laadintaan ja miten?**
- **Mitä lähtötietoja merialuesuunnittelun pohjaksi on olemassa?**

Miksi merialuesuunnitelma tehdään ja mitä se on?

Merialueita halutaan hyödyntää aiempaa kattavammin osana kestävästä sinistä taloutta. Tämä tahtotila määritetään EU:n sinisen kasvun strategiassa. Samalla EU:n merialueiden ympäristön tila on oltava hyvä vuoteen 2020 mennessä. Tämä tahtotila linjataan EU:n Meristrategiadirektiivissä.

Merialuesuunnittelu sovittaa yhteen merialueille kohdistuvia erilaisia intressejä. Merialuesuunnittelun tarkoituksena on edistää merialueen eri käyttömuotojen kestävä kehitystä ja kasvua, merialueen luonnonvarojen kestävä käyttöä sekä meriympäristön hyvän tilan saavuttamista.

Merialuesuunnitelma on yleispiirteinen ja strateginen suunnitelma, joka tukee maakuntakaavoitusta ja muuta maakunnan suunnittelua. Luonteeltaan se on **mahdollistava** ja **välillisesti ohjaava**.

Merialuesuunnitelmat ovat Suomen rannikon maakuntien liittojen ja Ahvenanmaan johdolla yhdessä sidosryhmien kanssa muodostettu näkemys merialueen tulevan käytön suuntaviivoista.

Merialuesuunnittelu kattaa Suomen aluevedet ja talousvesivyo-hykkeen. Suunnittelussa otetaan huomioon maan ja meren vuorovaikutus sekä merialueiden erityispiirteet.

Merialuesuunnittelu on luonteeltaan myös rajat ylittävää. Itämeren alueella suunnitteluun liittyvää kansainvälistä yhteistyötä tehdään muun muassa HELCOM-VASAB -merialuesuunnittelu-yhteistyöryhmän kautta.

Suunnitelma on esitystavaltaan digitaalinen sisältäen tekstiosan sekä kartografisen osan.

Merialuesuunnitteludirektiivin mukaisesti kaikki EU:n rannikkovaltiot laativat merialuesuunnitelmat vuoden 2021 maaliskuun loppuun mennessä.

Direktiivi 2014/89/EU merten aluesuunnittelun puitteista

Suomessa merialuesuunnittelusta säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa 67a § sekä Valtioneuvoston asetuksessa 816/2016 ja Ahvenanmaalla vesilaissa (1996:61) 5 kap. 24a § & 24b §.

Tiesitkö, että?

Itämeri on maailman toiseksi suurin murtovesiallas, jossa elää pohjoisten olosuhteiden, vähäsuolaisuuden ja suolaisuuden vaihtelun vuoksi ainutlaatuinen eliöstö.

Toukokuussa voi rannikolla ihastella miljoonien arktisten lintujen kevätmuuttoa, arktikaa, pesimäalueilleen pohjoiseen.

Merellä katseen vangitsevat majakat, mutta myös vedenalainen kulttuuriperintö on Suomen merialueella kansainvälisesti poikkeuksellinen. Karikkosilla vesillämme pohjaan päätyneet lukuisat hylät ovat Itämeren olosuhteiden takia säilyneet poikkeuksellisen hyvin jopa vuosisatoja.

Rannikkovyöhykkeellä Kotkasta Tornioon 20 km levyisellä kaistalla asuu 42 % kaikista suomalaisista ja sillä sijaitsee joka toinen työpaikka. Suomen maapinta-alasta tämä kaistale tekee vain 8 %.

Merituulivoiman suurin kasvupotentiaali Itämeren alueella on Suomessa; keskituuli on hyvä, merenpohja on matalaa ja etäisyydet rannikolle ja sähköverkkoon ovat lyhyet.

Matkustajalautat kuljettavat vuosittain merellä miljoonia henkilöitä. Merkittävimmät matkustajaliikennereitit Suomelle ovat Turku-Maarianhamina-Tukholma, Helsinki-Tallinna ja Vaasa-Uumaja. Helsingin satama on koko EU:n toiseksi vilkkain matkustajasatama.

Suomen merialueilla on noin 2360 ammattikalastajaa. Suomessa on noin 50 kalasatamaa, joista suurin sijaitsee Porin Reposaaressa. Kaupallisen kalastuksen saalis oli 155 milj. kg vuonna 2017.

Vesiviljely on tehokas tapa tuottaa eläinproteiinia; vuonna 2016 Suomessa viljeltiin 14 milj. kg ruokakalaa 176 eri yrityksen voimin.

Mökkejä saunoineen on Suomessa yli 600 000 kappaletta ja merkittävä osa niistä rannikkoalueilla. Määrällisesti eniten mökkejä on Varsinais-Suomessa; Kustavissa peräti 15–18 kesämökkiä yhdellä maaneliökilometrillä.

Mihin merialuesuunnittelu perustuu?

Suomessa merialuesuunnittelusta säädetään Maankäyttö- ja rakennuslain luvussa 8 a.

Euroopan unioni antoi merialuesuunnittelua koskevan direktiivin kesällä 2014. EU:n kaikki merialueet kattavan suunnittelun taustalla on EU:n Sinisen kasvun strategia¹ sekä vesipuitedirektiivin² ja meristrategiadirektiivin³ mukaiset tavoitteet kaikkien vesistöjen hyvän tilan saavuttamisesta.

Kansallisesti sinistä kasvua ja meren hyvän tilan kehitystä ohjataan merialuesuunnittelun lisäksi muun muassa Suomen sinisen biotalouden kansallisen kehittämissuunnitelman⁴, merenhoitosuunnitelman⁵ ja meripolitiikan⁶ kautta.

Itämeren alueen yhteisistä merialuesuunnittelun periaatteista on sovittu HELCOM-VASAB -yhteistyöelimen puitteissa ja yhteistyötä edistetään myös osana EU:n Itämeristrategian⁷ toteutusta.

Merialuesuunnittelun periaatteet

HELCOM-VASAB -merialuesuunnittelun yhteistyöryhmässä sovittiin Itämeren alueen merialuesuunnittelun yleisistä periaatteista vuonna 2010:

- 1) Kestävä kehitys
- 2) Ekosysteemilähestymistapa
- 3) Pitkän aikavälin näkökulma ja tavoitteet
- 4) Varautumisperiaate
- 5) Osallistuminen ja läpinäkyvyys
- 6) Korkealaatuisen tietoon perustuva
- 7) Kansainvälinen koordinaatio ja konsultaatio
- 8) Yhteensovitettu maa- ja merialueiden aluesuunnittelu
- 9) Alueellisten erityispiirteiden huomioiminen
- 10) Jatkuva suunnittelu

¹ Lisätieto: https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth_fi

² Lisätieto: <https://www.unesco.org/notes/download/Malmi/%5B5%5D%20EU%20vesipolitiikan%20puitedirektiivi.pdf>

³ Valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä, <https://www.finlex.fi/fi/laki/smur/2011/20110980>

⁴ <http://mmm.fi/documents/1410837/1516671/Sinisen+biotalouden+kehittamissuunnitelma+25.11.2016/59427dec-711b-4ca3-be28-50a93702c393>

⁵ Lisätieto: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Meri/Merensuojelu_ja_hoito/Merenhoidon_suunnittelu_ja_yhteisty

⁶ Lisätieto: <http://vnk.fi/meripolitiikka>

⁷ <http://www.balticsea-region-strategy.eu/>

Ekosysteemipohjainen lähestymistapa

Ekosysteemipohjaisen lähestymistavan tavoitteena on turvata ekosysteemi- en rakenne ja toiminta, jotta niiden tarjoamat elintärkeät ekosysteemipalvelut säilyvät pitkällä aikatahtimella.

Merellisten ekosysteemien aineettomia ja aineellisia palveluita ovat 1) tuotantopalvelut, kuten hyödynnettävä kalasto, saatava energia ja raaka-aineet, 2) ylläpitopalvelut kuten biologinen monimuotoisuus (arvokkaat luontotyypit, kalojen kutu- ja poikasalueet) ja puhdas vesi, jotka edelleen tukevat hyvinvointia ekosysteemejä, 3) säätelypalvelut, kuten ravinteiden ja hiilen kierto, veden puhdistuminen ja tulvien tasaus, sekä 4) kulttuuripalvelut, joihin lukeutuvat muun muassa hyvän asumisen ja virkistäytymisen mahdollisuus, ja jotka edelleen tuottavat fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Ekosysteemipohjaisessa merialuesuunnittelussa on rajat ylittävä laaja-alainen lähestymistapa, joka vaatii ymmärrystä merellisistä ekosysteemeistä ja varovaisuusperiaatteen noudattamista. Tämä lähestymistapa vaatii perustietoa ekosysteemien toiminnasta ja palveluista, sekä niiden kestävästä hyödyntämismahdollisuuksista. Eri toimijoiden välinen yhteistyö kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti on lähestymistavassa ensiarvoisen tärkeää.

The Ecosystem Approach in Maritime Spatial Planning, A checklist Toolbox, Baltic SCOPE, http://www.balticscope.eu/content/uploads/2015/07/BalticScope_Ecosystem_Checklist_WWW.pdf

Meriympäristön tila

Meriympäristön tilaa kuvataan kaikilla EU:n merialueilla 11 laadullisella kuvaajalla⁵. Näitä ovat muun muassa luonnon monimuotoisuus, vieraslajit, rehevöityminen ja roskaantuminen. Meren tulee olla ekologisesti monimuotoinen, puhdas, terve ja tuottava. Meriympäristöä tulee käyttää kestävästi, jotta voidaan turvata nykyisten ja tulevien sukupolvien meren käyttömahdollisuudet ja toimintaympäristö. Meriekosysteemejä suojellaan tarpeen mukaan, jotta ne pysyvät monimuotoisina, toimivina ja palautumiskykyisinä. Keskeistä on ihmistoiminnan negatiivisten ympäristövaikutusten ehkäiseminen.

⁵ Lisätietoa: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Meri/Merensuojelu_ ja_ hoito/Merenhoidon_ suunnittelu_ ja_ yhteistyö

Mitä aluetta merialuesuunnitelma koskee?

Merialuesuunnitelmat kattavat Suomessa rantaviivasta alkaen aluevedet ja talousvesivyöhykkeen (ks. kuva 2).

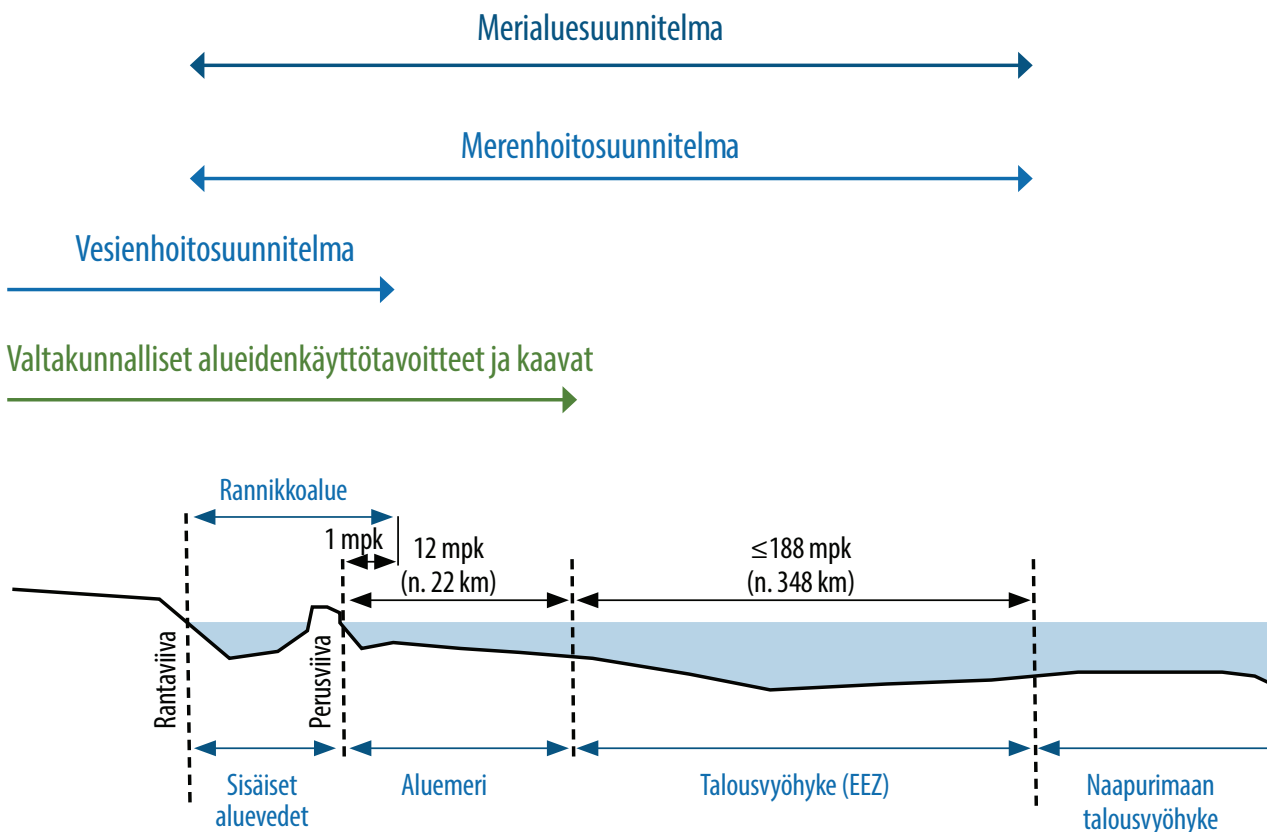
Suomen kahdeksan rannikkomaakunnan liittoa laativat yhteistyössä kolme merialuesuunnitelmaa:

- Suomenlahti (Uudenmaan liitto ja Kymenlaakson liitto).
- Saaristomeri ja Selkämeren eteläosa (Varsinais-Suomen liitto ja Satakuntaliitto).
- Pohjoinen Selkämeri, Merenkurkku ja Perämeri. (Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Lapin liitto).

Ahvenanmaa vastaa oman alueensa merialuesuunnitelman laadinnasta maakuntahallituksen päätökseen perustuen. Alueelliset merialuesuunnitelmat laaditaan keskenään yhteensopiviksi.

Kaikilla rantavaltiolla on oikeus 200 meripeninkulman etäisyydelle rantaviivasta ulottuvaan talousvyöhykkeeseen, sekä tämän alueen luonnonvarojen hyödyntämiseen ja tutkimiseen.⁸

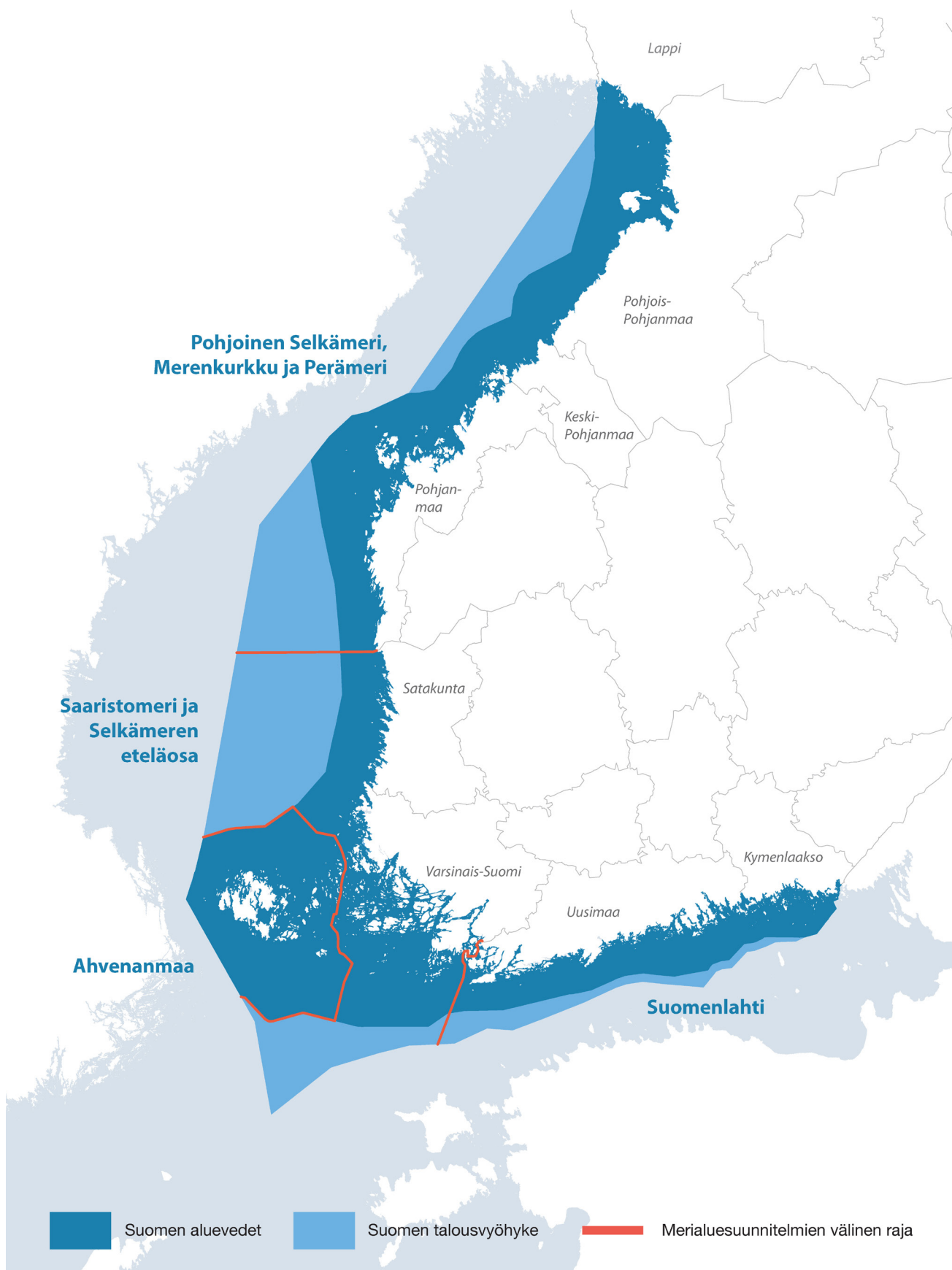
Vaikka suunnitelma-alueet kattavat vain Suomen aluevedet ja talousvyöhykkeen, niin suunnittelussa tarkastellaan niiden ympäristöä laajemminkin: merta kokonaisuutena, maan ja meren vuorovaikutusta ja naapurimaiden suunnitelmia, joiden kesken suunnitelmat pyritään sovittamaan yhteen.

Kuva 1. Eri suunnitelmien maantieteellinen jakautuminen merialueilla.⁹

⁸ Yhdistyneiden kansakuntien Merioikeusyleissopimus takaa nämä oikeudet.

⁹ Kuva: Merialuesuunnittelun lähtökohtia, Ympäristöministeriön raportteja.

Kuva 2. Suomen merialuesuunnittelualueet.

Mitä asioita merialuesuunnitelmassa käsitellään?

Merialuesuunnitelmassa tarkastellaan etenkin sinisen kasvun keskeisten teemojen kehitysmahdollisuuksia ja eri toimintoja koskevia reunaehtoja sekä merialueiden luonnon- ja ympäristön-suojellullisia tarpeita.

Keskeiset merialuesuunnitelmassa huomioitavat teemat ovat energia-alat, meriliikenne, kalastus ja vesiviljely, matkailu, virkistyskäyttö sekä ympäristön ja luonnon säilyttäminen, suojelu ja parantaminen. Lisäksi lain mukaan huomioitavia asioita ovat maan ja meren vuorovaikutus, merialueiden ominaispiirteet sekä maanpuolustuksen tarpeet. Muita tunnistettuja arvoja ja toimintoja ovat kulttuurihistorialliset arvot, kaivannaisala, meriteolli-

suus ja sininen bioteknologia.

Merialuesuunnitelmat kuvaavat rannikon maakuntien liittojen johdolla muodostettua yhteistä näkemystä merialueen tulevan kestävän käytön suuntaviivoista. Suunnitelmissa tarkastellaan ja visioidaan eri käyttömuotojen potentiaalia, sijoittumista ja vaikutuksia merialueilla.

Merialuesuunnittelua tehdään rannikkomaakuntien yhteistyönä ja suunnitelmat ulottuvat muusta aluesuunnittelusta poiketen myös talousvyöhykkeelle.

Maan ja meren vuorovaikutus

Maa ja meri ovat saumattomasti kiinni toisissaan niin luonnontieteellisesti kuin ihmistoiminnan myötä. Rannikkoalue on keskeinen vuorovaikutusalue, jossa ihmistoiminta vaikuttaa mereisiin olosuhteisiin ja merellä tapahtuvat toiminnot heijastuvat rannikolle ja edelleen sisämaahan päin.

Maan ja meren vuorovaikutuksessa on kyse myös merialuesuunnittelun taloudellisesta vaikutuksesta aluekehitykseen. Siten sininen talous on keskeinen osa maan ja meren vuorovaikutusta. Kestävä maan ja meren vuorovaikutus vaatii eri toimijoiden välistä avointa yhteistyötä.

Sininen kasvu

Sininen kasvu tarkoittaa ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväällä tavalla toteutettua merellisten resurssien käyttöä, eli kalastusta ja vesiviljelyä, rannikko- ja meriturismia, virkistys- ja hyvinvointipalveluja, merellisiä energia-aloja, merenpohjan kaivostoimintaa, sekä sinisen bioteknologian innovaatioita. Sinisessä kasvussa hyödynnetään siten merten tarjoamia ekosysteemipalveluita. Sinisen kasvun osana voidaan nähdä myös Suomelle keskeinen laivanrakennusteollisuus ja laivaliikenne.

Sininen kasvu on osa Euroopan taloudellista kasvustrategiaa¹. Yksinomaan Itämeren alueella on arvioitu työskentelevän 900 000 ihmistä sinisen kasvun parissa vuoteen 2030 mennessä.

¹ Lisätietoa: https://ec.europa.eu/maritimeaffairs/policy/blue_growth_fi

Miten ja missä aikataulussa merialuesuunnitelmat laaditaan?

Suunnittelun pohjaksi laaditaan suunnittelualueille vuonna 2018 tilannekuvat, joissa muodostetaan kuva merialueiden ominaispiirteistä ja ekologisesta tilasta sekä muodostetaan suunnittelualueille sinisen talouden profiilit ja kartoitetaan olemassa olevat sinisen talouden strategiset tavoitteet. Lisäksi laaditaan tarpeen mukaan erillisselvityksiä.

Tulevaisuusskenaariotyössä arvioidaan vuoden 2018 loppupuoliskolla vuorovaikutteisesti sinisen talouden toimialojen potentiaalisia tulevaisuuskulkuja ja niiden vaikutuksia meren hyvään tilaan.

Ensimmäinen kuuleminen liittyy tilannekuviin ja tulevaisuusskenaarioihin. Kuuleminen toteutetaan pääosin digitaalisesti vuoden 2019 alussa.

Tämän jälkeen työ jatkuu vuonna 2019 suunnittelualueilla vuorovaikutteisena dialogijaksona, jonka aikana suunnitelmista laaditaan ehdotukset lausuntopyyntöjä varten.

Vuoden 2020 alussa pyydettyjen lausuntojen perusteella suunnitelmat viimeistellään päätöksentekoa varten vuoden 2020 keuhaksi.

Kansainvälistä vuorovaikutusta tehdään osana HELCOM-VASAB -työryhmätyöskentelyä sekä naapurivaltioille järjestettävissä vuorovaikutustilaisuuksissa ja käynnissä olevien kansainvälisten projektien kautta.

Kutakin merialuesuunnitelmaa koskevaa tietoa saa kyseessä olevan suunnitelman laadinnasta vastaavien maakuntien liittojen suunnittelijoilta. Merialuesuunnittelun etenemisestä ja osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan osoitteessa www.merialuesuunnittelu.fi. Tietoa on tarjolla myös ympäristöministeriön ja maakuntien liittojen omilla Internet-sivuilla.

Ympäristöministeriö ja maakuntien liitot järjestävät säännöllisesti merialuesuunnittelun ajankohtaistilaisuuksia, joissa esitellään suunnittelun etenemistä merialuesuunnittelun yhteistyöryhmälle. Yhteistyöryhmään voi ilmoittautua osoitteessa <https://www.kyselynetti.com/s/merialuesuunnittelu>.

Kuva 3. Merialuesuunnittelun aikataulu.

Kuka laatii merialuesuunnitelman?

Merialuesuunnitelman laatimisesta ja hyväksymisestä vastaavat yhteistyössä ne maakuntien liitot, joiden alueeseen kuuluu aluevesiä.

Merialuesuunnitelmien laatimista ohjaa koordinaatioryhmä, jonka jäseniä ovat rannikon maakuntaliitot ja ympäristöministeriö. Suunnittelussa tarvittavan yhteistyön koordinoinnista huolehtii Varsinais-Suomen liitto.

Merialuesuunnittelu toteutetaan laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Merialuesuunnittelun yhteistyöverkoston voi ilmoittautua täyttämällä yhteystieto- ja intressilomakkeen: <https://www.kyselynetti.com/s/merialuesuunnittelu>

Kansainvälisen yhteistyö on tärkeä näkökulma merialuesuunnittelussa ja siksi suunnitteluprosessi tehdään yhteistyössä Itämeren muiden maiden kanssa. Merialuesuunnitelma on kansallinen, mutta sen valmisteluvaiheessa muut jäsenvaltiot voivat kommentoida suunnitelmia.

Merialuesuunnittelun kansallisena vastuuviranomaisena toimii ympäristöministeriö, joka vastaa merialuesuunnittelun yleisestä kehittämisestä, ohjauksesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä naapurimaiden kanssa.

Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän yhteystiedot:

Kansallinen vastuuviranomainen

- Neuvotteleva virkamies, **Tihlman Tiina**, Ympäristöministeriö, tiina.tihlman@ym.fi, +358 50 3041548
- Ympäristöneuvos, **Stenström Maaret**, Ympäristöministeriö, maaret.stenstrom@ym.fi, +358 295 250 277

Merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaatio

- Suunnittelujohtaja, **Saarento Heikki** (pj.), Varsinais-Suomen liitto, heikki.saarento@varsinais-suomi.fi, +358 40 720 3056
- Merialuesuunnitteluyhteistyön koordinaattori, **Pohja-Mykrä Mari** (siht.), mari.pohja-mykra@varsinais-suomi.fi, +358 44 711 4320

Suomenlahden suunnittelualue

- Suunnittelujohtaja, **Hering Frank**, Kymenlaakson liitto, frank.hering@kymenlaakso.fi, +358 50 308 7290
- Suunnitteluinsinööri, **Vuorinen Lotta**, Kymenlaakson liitto, lotta.vuorinen@kymenlaakso.fi, +358 44 7170 533
- Suunnittelupäällikkö, **Rautio Kaarina**, Uudenmaan liitto, kaarina.rautio@uudenmaanliitto.fi, +358 46 858 8890
- Erityisasiantuntija, **Silvennoinen Suvi**, Uudenmaan liitto, suvi.silvennoinen@uudenmaanliitto.fi, +358 40 195 5420

Saaristomeren ja Selkämeren eteläosan suunnittelualue

- Alueiden käytön johtaja, **Roslöf Susanna** Satakuntaliitto, susanna.roslof@satakunta.fi, +358 44 711 4334
- Maakuntainsinööri, **Nummela Anne**, Satakuntaliitto, anne.nummela@satakunta.fi, +358 44 711 4317
- Suunnittelujohtaja, **Saarento Heikki** (pj.), Varsinais-Suomen liitto, heikki.saarento@varsinais-suomi.fi, +358 40 720 3056
- Ympäristösuunnittelija, **Juvonen Timo**, Varsinais-Suomen liitto, timo.juvonen@varsinais-suomi.fi, +358 40 829 5543

Pohjoisen Selkämeren, Merenkurkun ja Perämeren suunnittelualue

- Kaavoitusjohtaja, **Holm Ann**, Pohjanmaan liitto, ann.holm@obotnia.fi, +358 44 320 6540
- Ympäristöasiantuntija, **Christine Bonn**, Pohjanmaan liitto, christine.bonn@obotnia.fi, +358 44320 6570
- Yhteyspäällikkö, **Rekilä Teppo**, Keski-Pohjanmaan liitto, teppo.rekila@keski-pohjanmaa.fi, +358 40 686 1163
- Suunnittelujohtaja, **Rämet Jussi**, Pohjois-Pohjanmaan liitto, jussi.ramet@pohjois-pohjanmaa.fi, +358 40 586 3877
- Paikkatietopäällikkö, **Malinen Rauno**, Pohjois-Pohjanmaan liitto, rauno.malinen@pohjois-pohjanmaa.fi, +358 50 433 0306
- Suunnittelujohtaja, **Lönström Riitta**, Lapin liitto, riitta.lonnstrom@lapinliitto.fi, +358 400 240 504
- Aluesuunnittelija, **Rönkä Olli**, Lapin liitto, olli.ronka@lapinliitto.fi, +358 40 634 2062

Ahvenanmaa

- Meribiologi, **Wennström Mikael**, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, mikael.wennstrom@regeringen.ax, +358 18 25455
- Suunnittelija, **Stefan Husa**, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, stefan.husa@regeringen.ax, +358 18 25543

Kuka voi vaikuttaa suunnitelman laadintaan ja miten?

Maakuntien liitot järjestävät merialuesuunnitelmien valmistelun siten, että kaikilla viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään, on mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun.

Suunnitteluaineistot ja suunnitelmaluonnokset ovat kaikkien saatavilla Internetissä ja niistä voi esittää mielipiteensä. Suunnitteluaineisto ja hyväksytty suunnitelma tulevat avoimesti saataville www.merialuesuunnittelu.fi -sivuille avattavaan karttapalveluun.

Merialuesuunnittelun yhteistyöryhmään ilmoittautuneille tiedotetaan suunnittelun etenemisestä myös sähköpostitse. Merialuesuunnittelun yhteistyöryhmään voi ilmoittautua täyttämällä yhteystieto- ja intressilomakkeen: <https://www.kyselynetti.com/s/merialuesuunnittelu>

Suunnittelun aikana järjestetään valtakunnallisia avoimia ajankohtaistilaisuuksia. Suunnittelualueilla järjestetään avoimet aloituseminaarit ja muita avoimia tilaisuuksia.

Kansallisia, alueellisia ja paikallisia sidosryhmiä osallistetaan suunnittelun eri vaiheisiin tarpeen mukaan avoimien tai kohdennettujen, sekä henkilökohtaisten tapaamisten ja digitaalisten vuorovaikutusmenetelmien kautta.

Maakuntien liitot pyytävät lausunnon niiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy. Ulkoasiainministeriöltä pyydetään lausunto talousvyöhykkeen osalta.

Suunnittelun käynnistymisestä, sen eri vaiheista ja suunnitelmien valmistumisesta tiedotetaan merialuesuunnittelun:

- Internet-sivuilla osoitteessa <https://www.merialuesuunnittelu.fi/>
- sähköisissä uutiskirjeissä, klikkaa itsesi postituslistalle <https://www.kyselynetti.com/s/merialuesuunnittelu>
- sekä sosiaalisen median kautta
Facebook: @merialuesuunnittelu,
Twitter: #merialuesuunnittelu

Keitä osallistamme?

- aluekehitys ja suunnittelu – kunnat, yrittäjäjärjestöt, yritykset, Metsähallitus
- kalatalous – etujärjestöt, kalatalousalueet, ammattikalastajat, vesiviljelijät, kalasatamat
- kaivannaisala – yrittäjät, järjestöt, tutkijat
- kansainväliset tahot – Itämeren maat, erityisesti Ruotsi, Viro ja Venäjä
- kulttuuriperintö – Museovirasto, Sotamuseo, järjestöt
- maanpuolustus – Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos
- matkailu – yrittäjät, kunnat sekä kehittäjätahot
- energia-alat – yritykset ja etujärjestöt (merituulivoima, energiakaapelit ja -putket)
- merellinen riista – Suomen riistakeskus
- meriteollisuus – teollisuus, logistiikka, tutkijat
- suojelu – luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöt, Metsähallitus, tutkijat
- viranomaiset – ministeriöt, ELY-keskukset ja kuntien edustajat
- virkistyskäyttö - asukkaat, järjestöt, kunnat, palveluntarjoajat

Mitä lähtötietoja merialuesuunnittelun pohjaksi on olemassa?

Suomessa maakuntakaavat ovat ulottuneet jossain määrin myös merialueelle tarjoten taustaselvityksineen hyvät lähtökohdat merialuesuunnittelulle.

Ympäristöministeriön *Merialuesuunnittelun lähtökohtia*¹¹ -selvityksessä (2017) tarkastellaan merialueen nykyistä käyttöä, tulevaisuuden tarpeita ja olemassa olevaa tietopohjaa. Selvityksessä esitetään muun muassa merialueelta olemassa olevat tietosisällöt, tietotyypit, tiedon tuottaja ja tiedon saatavuus. Selvitys tarjoaa pohjan tarvittavien lisätietojen hankkimiselle.

Ympäristöministeriössä laadittu selvitys, *Merialueiden suunnittelu Suomessa – nykytilanne ja kehittämishaasteita*¹² (2013), tarjoaa yleiskatsauksen merialueiden suunnittelutilanteeseen.

Rannikkoalueille on laadittu oma *Kestävästi rannikolla, Suomen rannikkostrategia*¹⁰ jo vuonna 2006. Rannikkoalue kattaa niin maa- kuin merialueita rantaviivan molemmin puolin. Rannikkostrategian keskiössä on ollut merialuesuunnittelun lailla ekosysteemipohjainen lähestymistapa, maan ja meren vuorovaikutus, kumulatiiviset vaikutukset, sekä eri sidosryhmien osallistaminen ja sitouttaminen alueellisiin suunnitelmiin.

VELMU - Vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma

Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma¹³ (VELMU) kerää tietoa vedenalaisten luontotyyppien, lajien ja niiden muodostamien yhteisöjen esiintymisestä Suomen merialueilla. Ohjelman päätavoite on edistää Itämeren lajien ja merialueiden suojelua ja tukea meren ja sen luonnonvarojen kestävästä käytöstä.

VELMU:n kartoituksilla pyritään löytämään lajistoltaan ja luontotyypeiltään arvokaimmat alueet ja erityistä suojelua tarvitsevien lajien esiintymispaikat. Arvokaimmat alueet suojelemalla ja käyttöpaineita ohjaamalla voidaan turvata vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden säilyminen.

VELMU:n kartoitukset tarjoavat globaalisti ainutlaatuisen tietopohjan Suomen merialuesuunnittelun tueksi.

¹⁰ https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/38757/SY15_2006_Kestavasti_rannikolla.pdf?sequence=1

¹¹ https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80034/YMra_15_2017.pdf?sequence=1

¹² <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/40891>

¹³ <http://www.ymparisto.fi/velmu>

